

Editörden / Editorial

Değerli Araştırmacılar,

Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi bünyesinde Selçuk Üniversitesi Yayınları kapsamında yayımlamakta olduğumuz dergimiz *Tevilat*'ın Haziran 2024 (5/1) sayısını "Türk İslam Sanatları" temasıyla siz değerli okurlarımıza takdim ediyoruz.

Sanat ve mimari, medeniyetimizin somut veçhesinin iki temel ögesini oluşturmaktadır. Medeniyet, millet ve toplumların hayat tarzı, bilgi seviyesi, sanat gücü, maddi ve manevi varlığı ile ilgili vasıfların bütünü olarak tanımlandığından Türk İslam medeniyetimizi anlama ve algılamanın en kısa ve pratik yolu Türk İslam sanat ve mimarimizi incelemekten geçmektedir. Çünkü Türk İslam sanat eserleri, onları ortaya koyanların iman, inanç, düşünce ve hayat tarzlarının en somut göstergeleri olup Türk İslam medeniyetinin doğrudan ifadesi ve somut tezahürleridir. Bu hedef ve yöntemle yola çıktığımız dokuzuncu sayımızda Türk İslam sanatları temalı çok sayıda makale başvurusu dergimize ulaşmıştır. Neticede erken dönem İslam mimarisinden geç dönem cami mimarisine, hüsn-i hattan tezhibe, minyatürden kalemişi sanatına,

cam sanatından tevhid sisteminde güzellik olgusuna değin çok çeşitli konularda 14 araştırma makalesine dokuzuncu sayımızda yer verilmiştir.

İlk sıradaki makale, Dr. Fatih Sarımeşe tarafından telif edilen “İstanbul’da Ulusal Mimarlık slubunda Bir Eser: Beykoz Bozhane Köyü Camii” isimli çalışma olup ulusal mimarlık üslubunda inşa edilmiş son dönem Osmanlı cami mimarisi sahasına nadir bir örneğin incelenmesiyle katkı sunmaktadır.

İkinci makale, Prof. Dr. Nusret am’ın kaleminden “Medine Mescid-i Nebevi Bünyesindeki Kadınlar Suffesi” başlıklı çalışmadır. Bu makale, Hz. Peygamber döneminde kadınlara tahsis edildiği ifade edilen suffeyi mimari açıdan konu almaktadır.

nc makale, Emine Dönmez’e ait “Memlk Türk Devletinde Mineli Yıldızlı Cam Süslemeler” konulu makale olup çalışma cam sanatı literatürüne katkı sunmaktadır.

Dördüncü makale, Yasin Urhan’ın kaleme aldığı “Nakkaş Hasan ve Sefer-Savaş Konulu Minyatür rnekleri” başlıklı çalışması olup makale Nakkaş Hasan’ın ilgili temadaki tasvirleri ele alış biçimini muhteva ve şekil açısından ortaya koymaktadır.

Beşinci makale, Dr. Sümeyra Ocak Ahmed tarafından telif edilen “Osmanlı Arşivi’ndeki Tasvirli Bir Hilye Hakkında Değerlendirmeler” başlıklı çalışmadır. Bu alışma Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi Plan, Proje ve Krokiler (PLK.P) kısmında 06593 numaralı yer bilgisi ile kayıtlı hem şekli hem içeriği ile ilginç bir örnek olan hilyeyi konu almaktadır.

Altıncı makale, Prof. Dr. Ramazan Altıntaş tarafından kaleme alınan “Tevhd Sisteminde Güzellik Olgusu ve Güzellik Nitelikleri” başlıklı makaledir. Makalede tevhid eksenli olarak güzellik olgusu ele alınmış ve güzel üzerinden mutlak hakikatin aranması gerekliliği sonucuna varılmıştır.

Yedinci makale, Dr. Hüsna Kılıç ve Nagihan Zan’ın ortak çalışması olan “Selçuklu Dönemi ve Memlk Dönemi Tezhip slubunu Karşılaştırılması” başlıklı makaledir. Makalede mezkur dönemlerde kullanılan üsluplar ve teknikler karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiş ve iki dönem arasındaki benzerlik ve farklılıklar ortaya çıkarılmıştır.

Sekizinci makale, Ayşe Nesibe Efe'ye ait "III. Murad Devri Tezhip Sanatı: Zübdetü't-Tevârîh'in Tezhip Unsurlarına Dair Bir İnceleme" başlıklı çalışma olup makalede Zübdetü't-Tevârîh'te on dört varakta tezhip sanatının icra edildiği, kullanılan tezhip unsurlarının klasik tezhip olarak adlandırılan üslubu yansıttığı tespit edilmiştir.

Dokuzuncu makale, Arş. Gör. Ömer Faruk Akın'ın kalem aldığı "Afyon Paşa Camii'nin Günümüz Cami Mimarisine Örnekliği Açısından Değerlendirilmesi" başlıklı makaledir. Makalede, cami medeniyetinin yeniden dirilişinin önemli sembollerinden birisi olarak nitelendirilen Paşa Camii'nin tarihi serüveni ve mimari planı konu edilmiştir.

Onuncu makale, Dr. Hüsna Kılıç ve Nazan İşışır'ın ortak çalışması olan "Türk İslam Eserleri Müzesinde 2316 ve 4125 Envanter Numarası ile Bulunan Kanunî Sultan Süleyman Tuğralarının İncelenmesi" konulu makaledir. Makalede ilgili tuğraların tarihsel gelişimi hakkında bilgi verilmiş ve tezyinatında kullanılan üslup ve teknikler anlatılmıştır.

On birinci makale, Hatice Sümeyye Kurt'a ait "Birgi Karaoğlu Camii Kalemîşi Tezyînâtı" konulu çalışma olup makale, kalemîşi sanatı açısından günümüze değin detaylı olarak ele alınmamış yapıyı incelemesi ve belgelendirmesi bakımından öneme sahiptir.

On ikinci makale, Nazife Deniz'in kaleme aldığı "Tezhip Sanatı Konulu Lisansüstü Tezlerin İçerik Analizi ve Değerlendirmesi" başlıklı çalışmadır. Çalışmada tezhip sanatı hakkında hazırlanan lisansüstü tezler; yayın yılı ve türü, yapıldığı üniversiteler, danışmanları, konu alanları, en çok incelenen dönemler olmak üzere çeşitli başlıklar halinde incelemiştir.

On üçüncü makale, Ayşe Yanık'a ait "Endonezya Açe'deki Cami Mimarisi ve Serambi Mekkah Adı Verilen Mihrab Nişleri" başlıklı çalışmadır. Makalede, Endonezya'nın Sumatra Adası'nda yer alan Açe bölgesindeki cami mimarisi ve Kâbe Kapısı şeklinde yapılan Serambi Mekkah adı verilen mihraplar incelenmiştir.

On dördüncü ve son makale ise Arş. Gör. Recep Bahadır Haydaroğlu ve Dr. Yılmaz Özdemir'in ortak çalışması olan belagat konulu "er-Risâle Dergisi Bağlamında Belâgatta Yenileşme ile İlgili Tartışmalar" başlıklı çalışmadır. Bu makale, klasik belâgati eleştiren

tecdid yanlıları ile söz konusu belâgatı savunan muhafazakâr yazarların er-Risâle Dergisi'nde yayınlanan bir kısım makalelerini mukayeseli olarak ele almaktadır.

Makalelerin teknik incelemeleri noktasında editör kurulumuza, bilimsel incelemeleri ile makalelerin gelişimine katkı sunmaları hususunda ise değerli hakemlerimize vermiş olduğu desteklerden ötürü çok teşekkür ediyor, siz değerli okurların istifadesine sunmuş olduğumuz bu sayımızın Türk İslam Sanatları alanına bilimsel katkı sunacağını temenni ediyoruz.

Din ve Edebiyat temasıyla yayımlamayı planladığımız Aralık 2024 (5/2) sayımızda görüşmek dileğiyle sağlık ve afiyette kalın.

Doç. Dr. Fatma Şeyma BOYDAK
Türk İslam Sanatları Sayısı Editörü